

Recensie

Bespreking van het boek “Teachers’ collaboration with parents on upbringing in primary education”.

Jeroen van Til, Marnix academie

Basisscholen kunnen bewuster samenwerken met ouders aan opvoeding

De basisschool speelt een belangrijke rol in de opvoeding van kinderen, zowel via leerinhouden, als de dagelijkse omgang met elkaar. Toch ligt in onderwijsbeleid en -onderzoek over het contact tussen ouders en school de nadruk op het bevorderen van cognitieve leerresultaten van kinderen. Hoe kunnen ouders en leerkrachten in het basisonderwijs samenwerken in het opvoeden? En wat is nodig om aankomende leerkrachten hiervoor op te leiden? Mirjam Stroetinga, onderwijsadviseur, docent en onderzoeker aan hogeschool Marnix Academie te Utrecht, is dinsdag 23 mei gepromoveerd aan de Universiteit voor Humanistiek. Zij verdedigde met succes haar proefschrift *Teachers' Collaboration with Parents on Upbringing in Primary Education*, waarin zij tot de conclusie komt dat basisscholen bewuster kunnen samenwerken met ouders aan opvoeding.

Mirjam Stroetinga onderzocht de samenwerking van leerkrachten met ouders aan opvoeding in het basisonderwijs. In het opvoeden van kinderen spelen de waarden en overtuigingen van volwassenen een grote rol. Voor het verbinden van de opvoedwerelden van thuis en school is dan ook meer nodig dan het uitwisselen van praktische informatie. De kwaliteit van het contact doet ertoe, aldus Mirjam. *"In mijn onderzoek bedoel ik met 'samenwerken' dat er sprake is van gelijkwaardigheid tussen ouders en leerkrachten en van het verkennen van de waardenpositie van de ander."*

In onze samenleving spelen steeds meer discussies over sociale samenhang en inclusie. Dat doet ook de belangstelling voor de vormende kant van onderwijs groeien. Toch is er nog niet veel gericht onderzoek gedaan naar het samenwerken van leerkrachten met ouders aan opvoeding, zo bleek uit Mirjams internationaal literatuuronderzoek. Hierop begon zij een verkennend en beschrijvend onderzoek naar bestaande praktijken en perspectieven in de basisschool. Ze koos hierbij voor drie invalshoeken, uitgewerkt in drie empirische deelstudies: het perspectief van de leerkracht, van de schoolleider en van de beginnende leraar in opleiding.

Het onderzoek laat zien dat er in de opvoeding op school vooral aandacht is voor het leren omgaan met elkaar en het creëren van de juiste omstandigheden voor het leren. Ook blijkt dat zorg bieden, lesgeven en opvoeden sterk met elkaar verweven zijn. In het onderzoek zijn praktijkvoorbeelden verzameld van samenwerken aan opvoeding. Daarin komen leerkrachten naar voren die – ook wanneer waardenposities verschillen – ouders serieus nemen, ouders echt willen begrijpen, zich inleven in ouders, de perspectieven van ouders op waarde schatten en bereid zijn hun eigen kijk en handelen aan te passen op basis van die perspectieven. Een houding van empathie, gelijkwaardigheid en reflectie kan ondersteunend zijn voor het samenwerken met ouders aan opvoeding.

Tegelijkertijd maakt het onderzoek duidelijk dat deze kenmerken van leerkrachten geen standaardpraktijk of -visie zijn in het basisonderwijs. Mirjam wijst er op dat we hier werk van moeten maken, ook omdat betrokkenen het belang van de opvoedende rol van het onderwijs en het samenwerken met ouders daaraan herkennen. Voor het opleiden van leraren is het nodig om bewustzijn te vergroten over de opvoedende taak van het onderwijs en over het belang van een empathische, gelijkwaardige en reflectieve houding naar ouders. Mirjam: "Het warme, betrokken hart van de leerkracht doet ertoe in het opbouwen van relaties met kinderen én ouders."

Stroetinga, M. (2023). Teachers' collaboration with parents on upbringing in primary education. Proefschrift.

<https://research.uvh.nl/en/publications/teachers-collaboration-with-parents-on-upbringing-in-primary-educ>